

Gwaith cartref – Uned 11

1. Cyfieithwch:

i. *The car was driven out of the car park.*

ii. *I was taught by Siwan Jones.*

iii. *They were made in Wales.*

iv. *The play was written by Shakespeare.*

v. *The workers were paid last week.*

2. Atebwch:

i. Ble cawsoch chi eich geni?

ii. Ble cafodd eich tad ei fagu?

iii. Ble cafodd eich mam ei magu?

iv. Gan bwy cafodd y lleidr ei arestio?

v. Gan bwy cafodd y llyfr ei ysgrifennu?

vi. Gan bwy cafodd y gân ei chanu?

3. Ffordd dda iawn i ymarfer Cymraeg yw edrych ar wefannau *BBC Cymru Fyw* a *Golwg 360*. Mae botwm **Vocab** sy'n ddefnyddiol iawn os dych chi ddim yn gwybod/cofio gair – cliciwch ar y gair i weld y cyfieithiad.

Edrychwch ar yr erthygl o wefan *Cymru Fyw* am y Ffoaduriaid yn dysgu Cymraeg a llenwch y bylchau: <https://www.bbc.co.uk/cymrufyw/48193017>

i. y dosbarth ei yng

ii. y dosbarth ei am ym mis

iii. plant y menywod gwarchod mewn

4. Disgrifiwch eich lolfra chi yn fanwl. Ble prynoch chi eich celfi?

- Beth yw eich hoff beth yn yr ystafell?
- Oes pethau ail-law gyda chi yn y lolfa?
- Beth fasech chi'n hoffi ei newid?

Byddwch chi'n disgrifio'r lolfaf i rywun yr wythnos nesa.

5. Llenwch y ffurflen:

Mae cwmni 'Sut mae Byw?' yn gwneud holiadur am sut mae bywyd plant wedi newid dros y blynyddoedd, a beth yw barn pobl am hynny. Does dim ots os nad oes plant gyda chi – mae eich barn chi'n bwysig i ni.

i. Enw llawn:

ii. Cyfeiriad ebost:

iii. Ble cawsoch chi eich magu?

iv. Sut mae bywyd plant heddiw wedi newid o'r amser pan o'ch chi'n blentyn?
(tua 50 gair)

v. Ydy plant heddiw yn cael gormod o ryddid (*freedom*)? (tua 50 gair)

vi. Sut basech chi'n newid pethau, tasech chi'n cael cyfle? (tua 50 gair)

6. Darllenwch y darn ac atebwch y cwestiynau.
Hanes yr Ysgol

Tua blwyddyn yn ôl, roedd Gareth Rees yn gweithio fel adeiladwr yn Ysgol Cwm Ifan. Wrth iddo fe weithio ar do'r ysgol, edrychodd e drwy dwll a gweld rhyw hen focs mewn cornel dywyll yn yr atig. Ar unwaith roedd Gareth yn gwybod ei fod e wedi dod o hyd i rywbeth hen iawn.

'Cafodd Ysgol Cwm Ifan ei hadeiladu dros gan mlynedd yn ôl i roi addysg i blant ffermwyr lleol,' meddai Gareth. 'Ond mae'r ffermydd wedi diflannu erbyn hyn ac mae'r rhieni'n gweithio yn y ffatrioedd newydd yn Llanaber. Mae'r ysgol yn dal i fod yn rhan bwysig o'r pentre. Does dim llawer wedi newid y tu mewn i'r ysgol ers iddi hi gael ei chodi, heblaw am yr estyniad newydd yn y cefn. Yno mae pawb yn bwyta y dyddiau hyn, yn lle'r hen neuadd. Ond, ro'n i'n synnu bod neb wedi bod yn yr atig ers blynnyddoedd... os o gwbl.'

Yn y bocs, daeth Gareth o hyd i nifer o eitemau diddorol iawn. 'Gwelais i lawer o bapurau oedd wedi troi'n felyn; roedden nhw'n edrych fel hen lyfrau ysgrifennu plant. Hefyd roedd nifer o hen luniau o'r ysgol.' Gan fod Gareth a'i deulu wedi byw yn yr ardal ers blynnyddoedd, roedd e eisiau gwybod mwy am sut roedd yr ysgol amser maith yn ôl. 'Ces i sioc wrth weld yr hen luniau,' meddai. 'Roedd blaen yr adeilad yn debyg, er bod y ffenestri modern yn edrych yn wahanol i'r hen rai pren. Rhywbeth diddorol arall oedd gwisg y plant: pob un ohonyn nhw'n gwisgo dillad du, a'r bechgyn yn gwisgo capiau. Fasai'r plant heddiw ddim yn hapus o gwbl – maen nhw'n cwyno bod y crysau-T coch sy ganddyn nhw'n rhy hen ffasiwn, aasai'r bechgyn byth yn gwisgo cap ysgol! Un peth ro'n i wedi anghofio amdano oedd sut roedd yr ardal o gwmpas yr ysgol wedi newid. Yr adeg honno, dim ond caeau oedd yno, yn wahanol iawn i heddiw. Mae llawer o dai newydd yno erbyn hyn.'

Yn ogystal â'r lluniau, roedd llyfrau ysgrifennu plant yr ysgol yn y bocs hefyd. Un peth a synnodd Gareth oedd bod y rhain i gyd yn Saesneg, er bod rhan fwya o bobl yr ardal yn siarad Cymraeg ar y pryd. Y dyddiau hyn, mae'n bosib bod wyrion neu wyresau ganddyn nhw yn yr un ysgol, ond mae plant heddiw yn ysgrifennu yn Gymraeg. Mae Gareth yn gobeithio bydd y lluniau a'r llyfrau'n cael eu dangos yn yr ysgol y tymor nesa. Bydd diddordeb mawr gan bobl yr ardal, mae'n siŵr.

Nodwch sut mae pethau wedi newid gan gyfeirio at yr isod:
Cofiwch sôn am sut **roedd** pethau a sut **mae** pethau erbyn hyn.
e.e. **Beth dych chi'n gallu'i weld o gwmpas yr adeilad.**
Dim ond caeau oedd yn arfer bod yno, ond erbyn hyn dych chi'n gweld llawer o dai newydd o gwmpas yr ysgol.

1. Gwaith y bobl leol

2. Lle mae'r plant yn bwyta cinio

3. Sut mae blaen yr ysgol yn edrych

4. Gwisg y plant

5. Gwaith y plant

Gair gan y tiwtor: